V. b. b.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom „KOROŠKI SLOVENEC“ Klagenfurt, Viktringer-Ring 26. Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Pol. in gosp. društvo Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. Stane četrtletno: 1 šiling. celoletno: 4 šilinge. Za Jugoslavijo četrtletno: Din. 25·— celoletno: Din. 100·— Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII. Dunaj, 8. februarja 1928. Št. 6.

Gospodarske razmere v Avstriji.

V proračunskem odseku je zopet govoril znani strokovnjak Streruwitz o žalostnih razmerah v našem gospodarstvu. Streruvičeve besede vzbujajo vsakikrat živahno zanimanje in ga tudi zaslužijo. Iz znamenitega govora povzemamo sledeče:

Pasivna trgovinska bilanca.

„Trgovinska bilanca je leto za letom za 1000 milijonov šilingov pasivna. To je neznosen položaj, četudi vpoštevamo dohodke iz tujskega prometa. Le-ta deficit nas vodi v zadolženje in hlapčevstvo napram inozemstvu ter nam polagoma odvaja naše premoženje. V Italiji se je primanjkljaj v trgovinski bilanci l. 1927 proti 1926 znižal od 7 na 4,4 milijonov lir; tam država odločno varuje domačo produkcijo in brani uvoz, ki bi bil nepotreben. Tudi bi mi morali ta zgled posnemati!“

Neznosni davki.

„Glavni razlog, da nam hira produkcija, so neznosna bremena, ki jih nalagajo država, dežele in občine. Od leta 1923 sem so se davki dvignili za 127%, tako da pride zdaj na glavo 358 S davka v letu! Industrija, ki nosi zraven tega davka še težka socijalna bremena in izredne stroške režije (ko izgublja pri neprestanih lahkomiselnih poravnavah in konkurzih) v inozemstvu ne more tekmovati. Ta sistem nas vodi v brezdelje, zapirajo se delavnice, delavci in uradniki izgubljajo svoj kruhek in vedno manj je davkoplačevalcev. Tu ne pomagajo mali pripomočki nič (n. pr. če državna banka zniža obrestno mero od 6½ na 6%). Najprej se mora doma nabrati nekoliko kapitala.“ (Op. ur.: Treba, da se doma nabere zopet kapital, da ljudje varčujejo, varčujejo do skrajnosti in nosijo svoj denar v posojilnice. Od varčevanja pa smo daleč, daleč zašli in se bomo še bolj oddaljili.

Nepotrebni študirani ljudje.

Streeruwitz pravi nadalje: „Obžalovati je treba preveliko število izobražencev, ki so zaman darovali denar in leta za študiranje. Na dunajski tehniki se je od leta 1919 sem izšolalo 3710 inženerjev, k temu pride 2500 tehnikov, ki so se šolali na srednjih šolah. Na trgovski visoki šoli in na trgovskih akademijah se je šolalo na tisoče ljudi in potem se je produciralo 3000 juristov. Vsi ti se morajo rešiti samo, ako se dvigne produkcija. (Ne vemo, kam vse to popelje: vsako jutro se vozi v mesto na tisoče otrok, ki hočejo vsi v šole; na srednjih šolah nimajo menda več starega vetnega mlina, ki se je svojčas vrtel in odmetaval pleve; zdaj gre vse skozi, ko se morebiti profesorji boje strank. Kmetje pa so od dne do dne večji reveži in kmalu od tam, odkoder je svojčas prihajala delavna inteligenca, sinov v višje šole več ne bo.)

Kako se ne more in kako se more pomagati?

„Z žlobodranjem o belem premogu (elektriki) se ne pomaga nič. Treba bi bilo vporabiti moči tam, kjer se splačajo in opuščati vse nepremišljene poizkuse. Treba bi bilo odpraviti vsakateri davek na električno moč (najprej ne dovoljevati, ki se pokriti ne dajo). Treba bi bilo misliti na požlahtnitev domačega premoga, treba napraviti velike elektrarne ob jamah, tem bi bilo treba dati vso prostost in ne obremenjevati jih z davki. Tovarniške moči se v Avstriji ne dajo racijonalizirati — pametno uravnati —, ako se ne združijo podjetja, ki vsako zase nimajo dosti dela. Mogočna inozemska podjetja v Nemčiji in na Angleškem spoznavajo, da se mora v vsakem oziru varčevati, ne pojde drugače, kot da tem sledi tudi naša država. Varali bi se o svojem trgovskem položaju, ko bi mislili, da se bo spremenil protekcijonizem držav, ki nas obdajajo (le-te države so si ustvarile svojo industrijo in jo varujejo s carino. Avstrija s svojimi 6 milijoni ljudi ne more tekmovati na svetovnem trgu.“

Jugoslavija.

(Konec.)

Mesta.

Beograd ima 200.000 prebivalcev, Zagreb 150.000, Ljubljana 60.000, Split, Dobrovnik, Sarajevo 60.000, Skoplje 50.000 in Novi Sad 40.000.

Turistika.

Planinstvo je najbolj razvito v Sloveniji. Povsod so lepe turistovske koče, zaznamovana in zavarovana pota, da se lahko delajo izleti v Julijskih Alpah, Karavankah, Kamniških planinah in v Pohorju.

Zadružništvo.

Zadružništvo je v Jugoslaviji bolj razvito kot bi si človek mogel misliti. Srbija je trpela pod vednimi boji za svojo svobodo, z ostalimi kraji pa je bivša Avstrija, kar se tače razvoja gospodarstva, ravnala zelo slabo. Vzrok pa, da je zadružništvo kljub temu v razvoju, najdemo v tem, da je Jugoslovan že iz narave nagnjen k skupnosti. Neglede na to lastnost, pa so se našli med narodom možje, ki so zanesli iz osebnega navdušenja in marljivosti misel novodobnega zadružništva med ljudstvo. Omenimo tukaj vodje te misli: dr. Janez Krek ter brata Vošnjaka med Slovenci in Mihajlo Avramovič med Srbi. Njih zasluga je, da se je poleg zadružne misli ohranila tudi narodna zavest. Prva doba poljedelskih zadrug so kreditne zadruge, ki so pripomogle kmetu do potrebnega kredita. Pozneje so se razvila konzumna društva, ki so kmeta oskrbovala s poljedelskim orodjem ter drugimi potrebščinami. Številčno nazadovanje zadrug po vojni se smatra za čiščenje zadružništva. Če pa se pomisli, da je kriza v poljedelstvu, ki je postajala vedno hujša, tudi vplivala na zadružništvo, potem se mora pač reči, da ima jugoslovansko zadružništvo čudovito življensko moč

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelski punt.

(Nadaljevanje.)

„Prstan hoče imeti in potem uživam vso srečo. Da, Fanika, za te storim vse, samo, da se mi ne izneveriš. Sedaj je ugodna prilika, da grem v cerkev. Ravno Marijin prstan ji hočem prinesti, kajti to bo njeno največje veselje. Lesenemu kipu v cerkvi je itak nepotreben.“

Od veselja in razburjenja pospeši svoje korake. A med potoma mu pride na misel, da je cerkev zaklenjena. Nič ne de, saj ima doma dovolj ključev, z enim že odklene vrata, če ne, pa jih odpre s silo. Hitro stopi domu in vzame ključe, jih vtakne v žep ter stopa ob hišah proti cerkvi. Že je v njeni bližini, ob desni in levi so grobovi, debel sneg pokriva posamezne hribčke. Toda Robert ne gleda na nobeno stran. Nekako mrzlo mu je pri srcu, zato stopa urno naprej. Zdajci obstoji ter posluša. Ali ni sedaj nekdo zaprl cerkvena vrata? Ali ne stopa nekdo po stopnicah? Toda naenkrat je vse tiho; saj ni nič, misli si, strahopetnež si. Sedaj je prilika, le hitro, drugače ne bo nič. Fanika nestrpno čaka.

Le nekaj korakov še in že stoji pred cerkvenimi vrati. Hlastno seže po ključah, privleče največjega, ga pomerja, toda ta ni prijel; vzame drugega, tudi ta ni pravi, seže po tretjem, poskuša, toda duri se ne odklenejo. Ves razburjen pritisne na kljuko in glej — vrata se odpro. Kako je to mogoče, si misli Robert, toda kmalu se pomiri, češ, mežnar je pozabil zakleniti vrata. Polagoma stopa v cerkev; vse je mirno, ničesar sumljivega ni videti ali slišati. Večna luč brli pred oltarjem, v slabem svitu vidi Robert Marijin obraz. Resno ga gledajo trde oči, ja skoro karajoče, in Robertu se zdi, kakor bi mu kazala z roko: Ne dotakni se me, hudobnež, tvoja nesreča je in še nekoga. Toda Robert si zatisne oči za trenutek, noče gledati tega obraza. On ima oprte oči le na prstan, katerega kamni se svetijo v odsevu večne luči. Zdajci vzame lestvico, jo postavi h kipu in stopa po njej navzgor.

Kaj zapazi — Marijin kip nima več svojega prejšnjega oblačila, navadno belo obleko nosi — tako tedaj, župnik je zopet ravnal na svojo pest. Ravno prav, kdor je vzel obleko, snel je tudi prstan, si je mislil.

Hitro stegne roko po prstanu, da bi ga snel, toda trdo se je držal prsta.

„Stoj!“ pravi mu neki tajinstveni glas, „še je čas, da odnehaš od oskrumbe, zapusti božji hram, reši se.“

„Le vzemi, sedaj imaš priložnost, potem nikoli več. Kdo ve, da si ti vzel prstan,“ šepeče mu nekdo od druge strani.

„Božje stvari kradeš, odrevenele ti bodo roke, izgubljen si.“

„Nič ne premišljuj, zgrabi, potegni, kako se bo veselila tvoja izvoljenka, razprostrla bo roke in v njenem objemu boš srečen.“

Strašno prevzame Roberta, še enkrat stegne roko, on čuti, kakor bi ga nekaj vleklo nazaj, zopet od druge strani ga tišči bliže. Zdajci se zasveti prstan, tako je lep, ni mogoče ga pustiti. Fanika bo vsa iz sebe in za ta dar dobi on njo. Hlastno zagrabi prstan in ga potegne z roke, sedaj ga ima med prsti.

„Gorje tebi,“ sliši Robert iz višin, „proklet si!“ —

Naglo stopi po lestvici dol, ne upa si pogledati v kip, hitro zapusti cerkev ter beži mimo nje med grobovi. Neka tajna groza ga objame — vse je mirno. Zdajci udari polnoči, otožno se razlegajo udarci po temni tihi noči. Toda Robert stopa urno naprej, ne upa si pogledati ne na desno, ne na levo in ne nazaj. Tam pred vhodom vidi grob, svež grob, ne pokriva ga še sneg. Kaj je to? Ali se ne dviga nekaj iz njega, vedno više in više, bela postava, ki stega roko vedno bliže njemu in mu grozi.

„Beži,“ pravi mu neki glas, „ukradel si Marijin prstan, mrtvi vstajajo, da te zasledujejo, kajti strašen je ta zločin.“

(Dalje sledi.)

v sebi, ker ono ni podpiralo samo svoje člane, da so krizo lažje preboleli, ampak postalo je tudi voditelj in začetek v ozdravljenju poljedelske krize. Zadružništvo je moglo to težko nalogo prevzeti, ker so se zadruge vseh pokrajin po zedinjenju države takoj združile v osrednjo zvezo zadrug države SHS. v Beogradu. Centralna zveza je prevzela nalogo varstva vseh poljedelskih zadrug, pri tem pa pustila avtonomijo vsake zadruge nedotaknjeno. V osrednji zvezi je bilo leta 1925 organiziranih 12 zvez poljedelskih zadrug, in sicer 4 slovenske, 1 dalmatinska, 3 bosanske, 1 srbska, 2 hrvaški, 1 vojvodinska in zveza konzumnih društev državnih uradnikov v Beogradu, ki ima zadruge po celi državi. V teh 13 zvezah je organiziranih 3839 zadrug s 518.263 člani. Večina zadrug so kreditne zadruge (2427) po sistemu Reifeisen. V krajih, kjer ni konzumnih društev, prevzemajo tudi kreditna društva nabavo poljedelskih potrebščin. Deleži vseh v osrednji zvezi včlanjenih zvez znašajo 4,855.896, rezerve 6,364.738, vloge 161,033.867 in krediti 113,993.465 dinarjev, skupni promet 3.200,634.240 dinarjev. Za nadaljni razvoj zadružništva je ugodno sledeče:

1. Osredotočenje zadružništva v centralni zvezi se povečuje. V to zvezo sta bili sprejeti poleg poljedelskih zvez tudi velika uradniška zveza in slovenska delavska zveza.

2. Začele so se razvijati nove oblike zadružništva, med katerimi se razvija posebno zveza higijeničnih zadrug. Poleg higijeničnih zadrug so tu zadruge za selekcijo (plemenski izbor) živine omembe vredne.

3. Obstoja upanje, da se bo vprašanje kredita za poljedelstvo rešilo z državno pomočjo. Po končani rešitvi tega vprašanja se bodo mogle razvijati kreditne zadruge z večjo silo.

POLITIČNI PREGLED

O vzhodni železnici je v finančnem odboru govoril tudi Tavšic. O tem vprašanju se razpravlja že 15 let. Že pred vojno je bilo vse tako daleč, da bi se začelo z gradnjo, ako bi ne izbruhnila vojna. Po vojni je postalo to vprašanje vsled izgube Dravograda še bolj pereče. Govornik je opozarjal na obljubo vlade in vprašal, ali je vlada pod temi razmerami v položaju, da uredi z deželno vlado vprašanje financiranja in predloži državnemu zboru tozadevni zakonski predlog. Odgovoril je trgovinski minister dr. Schürff, da se deželna vlada še ni končnoveljavno izrekla glede proge kakor tudi ne glede deželnega prispevka.

Jugoslavija. Ali obstoja vladna kriza ali ne obstaja? Po razvoju dogodkov bi se dalo sklepati, da obstoja, četudi se z druge strani povdarja, da krize ni. Najprej je podal ostavko minister Popovič, potem je umrl na zastrupljenju krvi minister narodnega zdravja dr. Savič. Medtem je vršila vlada pogajanja z Radičem za vstop v vlado. Pogajanja so se razbila, ker vlada ni mogla ustreči Radičevim zahtevam in ker Radič brez svojih zaveznikov v demokratski koaliciji ni hotel vstopiti v vlado. Zadnji čas je par dni zborovala demokratska stranka. Davidovič je bil proti vladi in za demokratsko koalicijo, demokratski ministri pa so vlado zagovarjali in se izrekli za dosedanjo vladno zvezo in izpopolnitev vlade z ostalimi strankami demokratske koalicije. Prodrl je s svojo resolucijo Davidovič. Vsled tega so podali demokratski ministri ostavko na svoje položaje, ki pa je kralj ni sprejel. Ostala vlada ni izvajala posledic in ostala na svojem mestu, stopila je zopet pred narodno skupščino. Prva seja po demokratskem sestanku je bila zelo burna. Vlada hoče vztrajati, dokler ne dobi manjšine v parlamentu. Z vlado so muslimani in Slovenci, pričakuje pa se, da bodo glasovali za vlado tudi nekateri demokratski ministri. Na dnevnem redu zasedanja je več važnih zakonov, proti katerim se nobena stranka ne bo upala glasovati. Nekateri politiki pravijo, da je izhod iz tega položaja mogoč le v volitvah. — Glede tihotapljenja orožja sta postavili Avstrija in Madžarska mešano komisijo, ki je imela preiskati, ali so carinski uradniki ravnali pravilno. Uspeh preiskave ni znan. Z monoštrsko zadevo se je bavil tudi madžarski parlament, v zadnjih dneh še francoski. V Ženevo so prispele note držav Male antante, ki prosijo, da se postavi monoštrska afera na dnevni red marčnega zasedanja Sveta Društva narodov. Italija in Madžarska nasprotujeta vsaki preiskavi potom Društva narodov. — Med Italijo in Jugoslavijo se je podaljšala prijateljska pogodba za 6 mesecev. Sliši se, da so Italijani zahtevali za to uslugo, da jugoslovanska narodna skupščina sprejme nettunske konvencije, proti katerim je javnost svoj čas odločno protestirala.

Vprašanje Porenja. Pri obravnavi proračuna nemškega zunanjega ministrstva v državnem zboru je govoril zunanji minister dr. Stresemann med drugimi tudi o francosko-nemških odnošajih, pri čemer je obžaloval, da ti odnošaji niso neskaljeni, ker je porenje še vedno zasedeno. Če francoski glasovi zatrjujejo, da je izpraznitev Porenja odvisna od tega, da Nemčija da nova jamstva, se pri tem prezira, da nudi locarska pogodba vsa jamstva, ki jih more država nuditi drugi državi. Če kdo nima zaupanja v to, da se sklenjene pogodbe izpolnjujejo, tudi nima smisla, da sklepa pogodbe. Jamstva, ki jih je dobila Francija, so zajamčena z besedo Anglije. Če kdo zahteva nove garancije, ravnotako želi Nemčijo kot Anglijo, ker utemeljuje to zahtevo na besedolomstvo. Izpraznitev Porenja smatramo v zbližanju med Francijo in Nemčijo kot temelj miru v Evropi. Nikakor nismo pripravljeni, da bi si krajšanje zasedbe odkupili s trajno odpovedjo, ki bi presegala pogoje verzajske pogodbe. Tako postopanje bi ustalilo nezaupanje in oviralo resnično mirovno politiko. — V francoski zbornici mu je odgovoril Briand, da je umljivo, če obstojajo še vedno težkoče. Kljub temu je dosegel Locarno velike uspehe, ki bi se dali pri dobri medsebojni volji še povečati. Izvajanja nemškega nacijonalca Freytaga so dokazala, da ni hinavščina, če zahteva Francoska jamstva zase, ker so pred vsem svetom pokazala, da obstoja vojaški duh v Nemčiji še naprej. Izpraznitev Porenja je pravzaprav trgovinska zadeva med Francosko in Nemčijo. Zato jo presoja Briand z drugega stališča. Ako se bodo reparacijska plačila pospešila, se bo pospešila tudi kot protiusluga izpraznitev Porenja. Vendar se bo tudi v tem primeru gledalo na to, da ostane v veljavi jamstvo tudi še po letu 1935. Končno je Briand izjavil, da Francozi Porenja ne bodo zapuščali s težkim srcem, ko bodo dani enkrat predpogoji. — Obenem trobijo Nemci v svet o nasilstvu francoskih vojakov, med njimi nad 1000 črncev, nad svojimi sorojaki v zasedenem ozemlju. Strpnosti med Nemci pač ni najti.

DOMAČE NOVICE

22. aprila 1928 se vršijo na Koroškem občinske volitve. Uradno še sicer niso razpisane, pisal pa je o tem že graški list. V 14 dneh po razpisu volitev morajo stranke imenovati prisednike in namestnike v volilne oblasti. Občinski zaupniki naj bi že sedaj pričeli razmišljati, katere osebe bi bilo treba prijaviti v volilne oblasti.

Koroška, nemška kolonija. Ljubljanski „Slovenec" piše: Nemško društvo za naseljevanje je začelo s silo agitirati za Koroško, kjer naj obstoja za prebivalstvo Nemčije, ki je navezano na izseljevanje, najboljša prilika za kolonizacijo. Na pomoč si je društvo vzelo celotni tisk, kjer se koroške prilike slikajo naravnost kot vzorne in to v klimatičnem, gospodarskem, posebno pa kmetijskem pogledu. Dejstvo je, da se je v preteklem letu silno pomnožilo število priseljencev iz Nemčije, ki so kupili ali pa vzeli v zakup zemljo po razmeroma nizkih cenah. O teh se piše, da se počutijo v „popolnoma nemški" deželi naravnost izborno in da tudi gospodarsko napredujejo. Te priseljence, ki se vsiljujejo v okolico Celovca, Velikovca in Pliberka, „radi vidijo" tudi slovenski kmetje. — Te dni je izšla nova propaganda za vseljevanje na Koroško. Društvo opozarja Nemce, da je zadostno število posestev, ki so na prodaj ali zakup, na razpolago in da se interesentje v svrho ogleda zemlje in stavbišč zglasijo pred pomladjo, torej pred obdelovanjem. Vsa ustanova in akcija ima poleg gospodarskega tudi germanizacijski namen in hoče izrabiti slabo finančno stanje koroških Slovencev, na katerih račun tudi gre.

Kazaze. (Nadaljevalna šola.) Meseca novembra se je vpeljala tudi pri nas nadaljevalna šola, ki obstoja drugod že par let, ne po sklepu krajnega šolskega sveta, ampak na ukaz od zgoraj. Obiskuje jo 23 fantov, 15 in 16 let starih, 4 iz Prible vasi, drugi s fare, samo iz Metlove 12 (ta vas ima marsikako prednost). Učne ure so ob nedeljah od 10. do 12. in v sredah od 9. do 12. V začetku so prihajali vsi, sedaj pa že opuščajo; tudi godrjanje — stari podedovani, vkoreninjeni greh starih in mladih — se že čuje. Seveda samo zabava ta šola ni, kakor sploh nobena šola to biti ne more. Učne knjige imajo prav koristno in poučno vsebino o zemlji, nje sestavi, o obdelovanju in gnojenju, živino- in sadjereji, vrtnarstvu itd. Vsakemu izobražencu bi taki nauki koristili. Za navadnega kmečkega človeka je pa tudi lepo, če že pozna površno zemljo, živalstvo in rastlinstvo in zna svoje kmečko delo, če si pridobi še nekaj globjega znanstvenega znanja. Težavo seveda dela slovenskim fantom nemški jezik in knjiga, ki ni pretežka za študenta ali učenca mestne šole, zato pa za naše fante z majhnim besednim zakladom, ki poleg tega tudi ni posebno poljudna. Čitanki (Bauernbuch) se po vsebini pozna, da je pisana za Nemce, ne pa za Slovence. Kljub temu pa je dobra poučna knjiga za nemščine zmožne. Hujskati zoper šolo bi se nikakor ne smelo, ker šola zahteva zatajevanje, napor in veliko potrpljenja. Mladina za resno učenje pa itak ni navdušena. Pametni starši so veseli, da njihovi sinovi, ki doma itak nočejo ostati, ob nedeljah koristno porabijo čas, da vsaj ne delajo zlo drugim. Kako bi bilo dobro, ko bi fantje tam, kjer imajo še stare Mohorjeve knjige, poiskali različne gospodarske knjige s slikami. Za šolo bi jim bile velika pomoč, po njih bi dobili šele pravo veselje do gospodarske šole in umevanje za take poučne, a večinoma le zavržene knjige. Znam nam je slučaj, da je sedanji uradnik kot gimnazijec bral Erjavčevo živalstvo, pa se je profesor čudil, odkod ima toliko znanja o živalstvu.

V Celovcu je velika židovska prodajalna nasproti gostilne Tiger. Lastnik te prodajalne in hiše je napovedal zdaj četrtič svoj „Ausgleich", češ, da ima 7253 milijonov dolga, a samo 3980 milijonov premoženja. Kar manjka, naj mu upniki podarijo in odpišejo. Upniki zlasti, ki so mu zdaj prezidavali hišo: celovški zidarji, ključavničarji, mizarji, pleskarji itd. Ta trgovec ima sicer hišo, a na ti je že tast vknjižen z svoto 1000 milijonov in hranilnica s 500 milijoni, potem zahteva davkarija 500 milijonov. Prof. Lutz, ki piše o tem v „Tagblattu", imenuje stvar „Sauwirtschaft" in po pravici pravi: Kaj je to še država, ki 10 let po vojni te svinjarije ni odpravila? V redni državi ni poravnanja, sram nas naj bo. Če je pred vojno kdo šele potem naznanil, da plačevati ne more, ko je imel 100.000 kron več dolga nego blaga, sta kar prišla orožnika in ga odpeljala tja za trg, kjer se seno prodaja, in tam je dobil stanovanje za dalje časa. In Lutz piše nadalje: gospodične, ki so v bazaru kupovale drage kožuske in jih še niso plačale, pridejo v zadrego, ker so njihova imena zdaj pri sodišču. Prav bi bilo, lepi zapisnik objaviti.. Ves ta red ali nered je preneumen. Ali se ljudstvo ne zaveda, da mora tisti, ki pri takih krivičnih poravnavah izgublja, blago pravičnim kupcem toliko podraževati, da te izgube pokrije? Velik del draginje bi takoj nehal, ko bi država, kar je dolžna, napravila enkrat red in odločno povedala mnogim ljudem, ki začenjajo podjetja in obrti, da bodo morali dolgove, ki jih narede, tudi kedaj plačati ali pa pojdejo kot kridatorji v zapor.

Bilčovs. (Javen shod S. K. S.) Dne 2. t. m. se je vršil v tukajšnji gostilni pri pd. Pomoču zelo dobro obiskano zborovanje Kor. slovenske stranke. Naš deželni poslanec čg. Starc nam je podal sliko o gospodarskem stanju naše države in dežele. Slišali smo, kako se pogrezamo čimdalje bolj in bolj v morje dolgov, in le težko, težko bo iz tega valovja prijadrati do rešilne obale. Slišali smo, kako so se morale iz proračuna naše dežele črtati postavke, ki bi bile res potrebne, a marsikje se je upeljal nov davek, ki bo znatno obremenil prizadete. Šparati bomo morali vendar enkrat začeti pri upravi, da se zmanjša, pa ne samo formelno, tudi v resnici, število uradnikov. Gospod poslanec nam je tudi podal poročilo o delu naših poslancev v deželnem zboru. Hvala njima za njun nastop! Videli smo tudi, kako velikega pomena bi bilo za nas, če bi dobili avtonomijo, a tako po naših zahtevah. Dal nam je tudi gosp. poslanec nekaj gospodarskih nasvetov, poseb-

no mladino je prosil, naj se gospodarsko izobrazuje, naj bere gospodarske reči, da bomo tako kos našim velikim nalogam.

Apače. Lepa je naša vas, ki leži tik pod Malim Obirjem. V njej žive sami Slovenci, ki imajo med seboj mnogo čvrstih fantov, ki so pevci, da malo takih. Kaj lepo in veselo je bilo v preteklih dveh letih, ko so se fantje zbirali na sredi vasi vsako soboto zvečer ali na predvečer večjega praznika, da so veselo prepevali slovenske narodne pesmi in nam naznanjali nedeljo ali praznik. Dne 27. decembra se je poslavljal od tu naš „slavček" in fantje so mu na istem mestu zapeli zadnjo pesem v slovo. Cela vas žaluje za njim, posebno pa naši fantje, ker ne morejo več prepevati veselih pesmi. Zato upajo, da se naš „slavček" Andrejček Piskernik povrne. Razveselili se ga bomo vsi, posebno pa gospodar sredi vasi.

Dholica. (Razno.) Kopelnikov konj v Podobju je vozil 28. januarja hlode in se na ovinku premalo ognil. Vrglo ga je na zemljo in si je pri tem zlomil levo prednjo nogo. Zaklati so ga morali. Posestnik utrpi škodo do 600 S. — Okrog polnoči 29. januarja so nenadoma pretresli ozračje klici: gori, gori! in že je stal Štruklnov skedenj v plamenih. Ogenj je uničil skedenj, vse poljedelske stroje in nekaj vozov. Živino so rešili. Sumi se, da je ogenj podtaknila zlobna roka. Poslopje je bilo primerno zavarovano.

Globasnica. (Nenavadno poročilo.) Pred kratkim časom je dospelo na tukajšnjo pošto pismo vojnega ujetnika Janeza Pauliča, ki je bil ujet na ruski fronti leta 1915. Pismo je bilo odano na pošto v Kijevu, ter naslovljeno na njegovo mater. Ker pa je ta že pred leti umrla, je bilo odano pismo občini, ki je nato obvestila sorodnike, osobito brata. Pismo je kratke vsebine. Vprašuje samo, kako se godi materi in da bo v kratkem zopet pisal. Kakor se kaže, živi še mnogo naših ljudi na Ruskem, ki se bodo še oglasili. — Tukajšnja požarna bramba je sklicala na dan 15. januarja občni zbor, da se pojasni članom razvoj in notranje delovanje kakor tudi stanje brambe. Iz poročil, ki so jih podali funkcijonarji, je razvidno, da se je odbor z vso vnemo zastavil za prospeh in napredek naše požarne brambe, ki je priredila od zadnjega občnega zbora 17 redovnih in orodnih vaj, med temi 3 izlete. Požarov se je udeležila dveh. Obenem je prirejala tudi igre, tombolo in druge veselice. Nadalje omenjamo, da bo letos obhajala 30letnico svojega obstanka.

Celovec. (Razno.) Govori se, da sta na cesti med Žitaro in Goselnov vasjo dva fanta napadla posestnico Uršulo Hafner v Večni vasi in ji odvzela 60 S. — Dne 31. jan. zjutraj je pogorel v Ročici pri Kotmari vasi mlin in hiša. Ogenj je bil najbrž podtaknjen. Rešiti so se dala le sosednja poslopja. — V Št. Pavlu v Labudski dolini se je sprl jetniški paznik Bukenik s svojo ženo. Nato je vzel v pisarni sodnega predstojništva zaplenjeno puško in se ustrelil v bližino srca. Te dni je rani podlegel. — Mesarju Antonu Krušicu v Bistrici v R. je nekdo ukradel okoli 100 kg napol prekajenega mesa in 30 kg salame. — Neki Rajko Wutte, večkrat predkaznovan, pomožni delavec, je v Št. Lipšu na več krajih grozil, da bo zažgal posamezne hiše in potem celo vas. Ko je v gostilni razbil vrč, so ga postavili na zrak. Ker je še naprej grozil in je obstojala nevarnost, da grožnjo tudi izvede, je bil aretiran. Pri tem je razžalil še orožnika. Dobil je dve leti strogega zapora. — V klet posestnika Kultererja v Lečji gori je bilo vlomljeno. Vlomilci so odnesli veliko platna, 4 odeje, 6 rjuh, veliko perila, žepno uro z verižico v vrednosti 380 S. — Razpisana so sledeča učiteljska mesta: šolskega vodja v Ljubelju in Slov. Plajberku in učiteljsko mesto v Škofičah. — Uprava Mohorjeve hiše v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26, je na željo strank dala napraviti orientacijsko tablo z navedbo vseh strank: nadstropje v nemškem in slovenskem jeziku, ime in poklic stranke v nemškem jeziku. Do plebiscita so iste table visele desetletja nemoteno na vsaki strani vhoda na dvorišče. Tolikoletnega miru zdaj niso včakale, ker vživajo v hiši gostoljubje nestrpneži. Našel se je kulturonosec, ki je po par tednih do nečitljivosti popraskal slovenske besede na eni tabli, na drugi pa tudi nemške, ker mogoče ni znal razločevati nemščine od slovenščine. V hiši stanujoče stranke stoje vsekakor previsoko, da bi se tako nizko ponižale in pomazale table. Drugi ljudje so to napravili. Kdor ne verjame, naj pogleda!

Kotmara vas. († Ožbolt Prosekar.) Farni zvonovi prav milo pojo, ker našega Ožbo k pogrebu neso. 30. I. t. l. smo ga spremljali na zadnji poti do gomilice in ga položili poleg bratov Štefana in Matije Prosekarja. In zopet je nam ugrabila smrt iz naše srede en kremenit značaj na vseh poljih, pridnega gospodarja, blagega moža-očeta, dobrega soseda. Že kot mlad fant je enkrat hudo zbolel, pa zopet dobro ozdravel. Bil že mož, zopet nevarno zbolel, pa spet dobro ozdravel in imel nato mir 20 let; pa ga napade zraven „brenkanja" in se zopet popravi, napade ga drugič spet pri tem, nato pa ni več dobro šla njegova desna roka, in tretjič in četrtič zmiraj huje in ga tako umori „ živčni napad". Bil je izvrsten igralec na citre; in kako ga je zmiraj mikala pesmica „Strune milo se glasite, milo pesmica žaluj!" Kar je bilo kralju Davidu harfa, to so bile njemu citre. Bil je tudi dober drugi tenorist zbora našega izobr. društva. V njegovi hiši so se vršile ves čas pevske vaje. Njega gostilna je bila doma pri dobrih knjigah, citrah in rožnem vencu. Poleg tega vnet in vesten odbornik naše posojilnice, kjer opravljal tudi mesto načelnika ob času vojne. Tak je bil naš 62letni kmet pd. Boštjan v Trabesinjih. Izredna množica ljudstva ga je spremljala na zadnji poti s čgg. žup. domačim in bolčovskim in domači pevski zbor je vzel od njega slovo doma pred hišo in ob gomili. Zapustil je ženo, sina in hčerko, ki mesto njega tudi poje zdaj Bogu na čast v cerkvi. Ti pa, dragi nam Ožba, prestal si veliko, veliko v svojem življenju bolečin in trpljenja, pa tudi prejel od Boga veliko milosti, dobro voljo, hišni blagoslov in zadnje čase večkrat sv. zakramente. Tvoja duša se raduje že v Gospodu, tvoj dragi „citrar" pa kliče za Teboj v grob s pesmico „Žalostno na citrah strune mojga srca glas pojo". Blagi Ti spomin, Ožba! Vsem pogrebcem pa od blizu in daleč prav lepa zahvala!

Djekše—Kneža. Valentina Majrič, pd. Macana v Kneži je spet bridka žalost potrla k tlom. Njegova žena Katarina, ki je šele pred štirimi meseci ž njim stopila v zakonsko zvezo, je po dvakratni operaciji dne 27. februarja t. l. izdihnila svojo dušo v roke Gospoda. Da je mož vdovec tako zelo potrt, razumemo, če pomislimo, da je okoli božičnega praznika leta 1926 izgubil svojo prvo ženo, se je torej tekom 14 mesecev moral ločiti od dveh žen. Globoko sočutimo z bridko obiskanim in mu želimo v tem hudem trpljenju olajšavo z nebes! Rajni pa daj Bog večno blaženost v nebesih! — Dve dragi osebi dješke župnije sta meseca januarja stali pri poročnem oltarju, in sicer Lesjakova Brigita Kitz in Brežnikova Kunigunda Lobnik. Prva si je za življenskega spremljevalca izvolila Franca Kohlweissa, posestnika v Malem Št. Vidu, druga pa Martina Rabiča, posestnika Pekeržnikove kmetije v Vovberskih gorah. Obema paroma kličemo: Potujta srečno skozi življenje!

Gozdanje. (Pogreb.) Tiho in mirno je živela Barbara Lepušic pri Kašniku na Korenu. Bila je pridna, poštena in značajna v priznanju svojega pokolenja. Bolehala je dve leti na želodcu in pol leta ničesar razen vode ni mogla zavžiti. Zapustila je ta svet, ker ni našla pri zdravnikih pomoči, in prišla radi bolezni ob vse svoje premoženje. Da so jo ljudje spoštovali, je pokazal veličasten mrtvaški sprevod. Hvala domačemu g. župniku za primerni nagovor ob molitvi in cerkvenim pevcem za žalostinki na domu in grobu. Naj bi vsi posnemali njeno tiho življenje! V 28 letu starosti je zapustila dolino solz, sprevidena s sv. zakramenti se je preselila k Zveličarju. Na svidenje nad zvezdami!

Žihpolje. (Pogreb.) Zopet so zapeli zvonovi žalostno pesem, ko smo spremljali k zadnjemu počitku 24. januarja Ravševega očeta Tomaža Ogrisa, posestnika iz Dolčje vasi. Rajni je bil skrben gospodar in zgleden družinski oče, za katerim žalujejo žena, otroci in cerkveni pevci, ki so izgubili dobrega pevca. 24 let je pel v cerkvi. O njegovi priljubljenosti je pričal veličasten pogreb, ki sta ga vodila čgg. dekan Benetek in dr. Sadolšek. Spremljala ga je tudi požarna bramba z godbo. Na grobu se je poslovil od njega čg. dekan v lepem govoru in pevci so mu peli žalostinke. Počivaj v miru! Ostalim domačim pa izrekamo tem potom iskreno sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Vogrče. V nedeljo dne 12. svečana priredi naše izobraževalno društvo popoldne ob 3. uri pri Škofu zanimivo novo igro „Zlata krona", ki se še ni igrala na nobenem odru. Igra nudi mnogo prijetnega razvedrila.

Pliberk. Slovenci iz mesta in okolice! Izobraževalno društvo vam hoče tudi letos na pustno nedeljo 19. t. m. pri Brezniku preskrbeti izvrstno pustno zabavo z dvema zelo veselima igrama „Kolajna" in „Zakleta soba v gostilni pri zlati goski" ter z lepim petjem. Začetek ob 3. uri popoldne.

Podravlje. (Občni zbor.) Dne 12. februarja t. l. se vrši občni zbor izobraževalnega in tamburaškega društva „Sloga" pri Vošperniku v Podravljah. Pride tuj govornik.

Globasnica. (Občni zbor.) Izobraž. društvo naznanja, da se vrši 25. letni redni občni zbor dne 26. februarja ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Dolžnost vsakega Slovenca je, da se vpiše za člana ter tako pomaga društvu do napredka.

Hadiše. (Miklova Zala.) Prišel je od mnogih težko pričakovani dan, ko smo nastopili na našem odru z „Miklovo Zalo". Nabito polna dvorana pri obeh predstavah je pričala, da je zanimanje za to igro pri našem ljudstvu zelo veliko. Da je igra vsem ugajala, priča želja vseh, ki so jo videli, da bi se kmalu spet ponovila, kar se bo, ako Bog da, tudi zgodilo meseca majnika. Vabimo že zdaj vse, posebno pa tiste, ki si je sedaj radi slabega pota niso mogli ogledati, da nas v tem večjem številu obiščejo. Vendar pa se dobijo tudi taki, katerem ta, menda pa tudi druge igre niso po volji, kar priča veliko razburjenje gotovih oseb. Dokaz temu je anonimno pismo, poslano društvenemu odboru od nam dobro znanega frkolina, ki svoj nos vtika v zadeve, ki njega najmanj brigajo. Odgovorjamo sledeče: Prvič mi nismo krivi, da je bil v gostilni ples in našim članom tudi nismo priporočali, da se ga udeleže. Drugič: V gostilno hoditi pa mi našim članom seveda ne moremo braniti. Društvo napeljuje člane k varčnosti in treznosti, če pa ne ubogajo vselej, zato ni društvo odgovorno. Tretjič se pa od naših ljudi ni zgodilo ničesar, kar bi motilo javni mir in bilo proti morali, kar se žal pri prireditvah gotove korporacije večkrat dogaja. Svetujemo vam, mladi gospodine, da pometate rajši pred svojim pragom, ker je menda že dosti smeti. — Zu pustno nedeljo imamo na sporedu igro „Kakšen gospod, tak sluga", ter še več veselih eno- in dvospevov, na kar vas vse blizu in daleč prisrčno vabimo.

Borovlje. V nedeljo dne 15. I. se je vršil III. občni zbor „Društva slov. diletantov v Borovljah". Ob povoljni udeležbi članov ga je otvoril predsednik in po odobrenju zapisnika zadnjega občnega zbora orisal na kratko društveno delovanje v preteklem letu. Odbor je imel 6 večinoma razširjenih sej. Uprizorili sta se dve igri: „Stari grehi" in „Vdova Roślinka" ter Miklavžev večer. Predsednik je ugotovil, da so te prireditve, kar se tiče uprizoritev in obiska, prav dobro uspela. Pevski odsek je napravil o binkoštih izlet na Bled. Nadalje se zahvali igralcem in pevcem in jih bodri k vstrajnem delu in omenja, da je bilo posebno lansko leto usodepolno za naše društvo, ker je nam tujina vzela tri dobre igralke, pevskemu odseku pa spretnega pevovodjo, ki je moral službovati v nemške kraje. A kljub temu se bomo potrudili storiti vse, kar je v naših močeh, in posebno zdaj, ko imamo nado, da dobimo vendar enkrat društveno sobo, ki je neobhodno potrebna za uspešen društveni razvoj. Blagajniško poročilo izkazuje majhen prebitek, ki znači, da štedimo, in sicer v prvi vrsti za nakup harmonija za pevski odsek. Z eno spremembo se je potrdil stari odbor. Razpravljalo se je o primerni igri za pustni čas, nakar je predsednik zaključil z zahvalo občni zbor.

GOSPODARSKI VESTNIK

Živinski trg na Dunaju.

Dovažanje domače živine na dunajski trg se je l. 1927 v primeri z letom 1926 za 10% pomnožilo, kar je zelo veselo znamenje, da se dviga naša živinoreja. Zlasti Nižja Avstrijska in Gradiščanska

sta dosti poslali. Vsekako je domači dovoz zelo neznaten: pripeljalo se je 169.000 goved, domačih samo 36.000, med temi pitane živine samo 25.000, 11.000 pa le medle. Ogrska je lani 4649 glav manj poslala kakor v prejšnjih letih, zato je več poslala Rumunija, kjer je vlada izvozno carino na živino zelo znižala. Zelo je narasel uvoz iz Jugoslavije, ki se je zvišal za 18.000 goved. Sodi se, da je Jugoslavija izvažala vsled tega toliko živine, ker ji je manjkalo krme. Poljska je l. 1926 poslala na Dunaj 20.934 goved, l. 1927 samo še 621. Ko je Češka nehala zapirati svoje meje, je mogla Poljska svojo živino spraviti tja. Cene so se za kmeta toliko zboljšale, da se je v teku leta cena žive teže zvišal za 10 grošev. Živa teleta, žive svinje, ovce in kozliči prihajajo skoraj le domačih krajev: pripeljalo se je telet 18.636, živih prašičev 46.000, ovac 4100, jagnjet č650, kozličev 120.000.

Inozemstvo je pripeljalo 461.924 mesnih svinj in 306.596 mastnih, to je 17.828 mastnih več kakor l. 1926 in mesnih 87.715 manj. Ogrska je l. 1927 pripeljala 46.813 svinj manj kakor l. 1926, Rumunija 31.000 več, tudi Jugoslavija jih je pripeljala 23.039 več. Dovažanje svinj iz Poljske se je znižalo na 60.242, ker Poljska svoje svinje zdaj spravlja na Anoleško in Češko. L. 1926, je tudi Italija pošiljala svoje svinje na Dunaj, in sicer jih je bilo 30.242, l. 1927. pa, ko se je lira podražila, se je moglo iz Italije na Dunaj spraviti samo še 656 glav. L. 1927 je tudi Rusija nastopila z uvozom 5576 svinj, kar je približno en odstatek vsega uvoza in nima torej nobenega pomena. Avstrija torej uvaža 768.000 svinj: ali nam to ne kaže, kje naj kmetijstvo vpostavi vse svoje moči? Naj bi obračali več skrbi na rejo in na pitanje svinj, ko domači trg na Dunaju potrebuje toliko svinjine.

Tržne cene. Velikovec. Živina: biki 1,10 do 1,30, pitani voli 1,30—1,50, vprežni voli 1,20 do 1,30, junci 1,10—1,30, krave 0,80—1,20, telice 1—1,20, teleta 1,80—1,90, pitane svinje 2,40 do 2,60, plemenski prašiči 2,10—2,30, ovce 0,60 do 1 S za kg žive teže. Jajce 20 g, sirovo maslo 4—4,80 S kg. Žito 38, korn 39, oves 30—31, ječmen 34—35, ajda 33—35 g, deteljno seme 2,55—2,60 S za kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Ameriki se je pred kratkim potopila podmornica S 4, ki je ni bilo mogoče dvigniti, čeprav so živeli mornarji v njej še nekaj dni, dokler jim ni zmanjkalo zraka. Potapljač se je pogovarjal s potopljenimi potom trkanja na oklop. — Posebni vlak predsednika svobodne irske države Cosgravea je na vožnji iz Amerike v Kanado skočil s tira. Smrtno sta se ponesrečili 2 osebi, 7 pa je ranjenih. Voz predsednika je ostal na tiru. V Berlinu zbuja zanimanje nesramna afera, v katero je zapletenih do 1000 oseb, med njimi tudi sin državnega predsednika Hindenburga in razne druge visoke osebnosti, ki so bile v zvezi z lastnikom neke zastavljalnice, ki si je za povečanje svojega kapitala izposojeval denar po 50% obresti. Ker je prišel v plačilne težave, je prišla policija odiranju na sled. Gre se za 60 milijonov mark, ki so povečini izgubljeni. — Med Nemčijo in Litvo je bila sklenjena razsodiščna pogodba. — Albanija je poklicala bivšega češkega generala Gajdo, češkega fašista, da bi reorganiziral albansko armado. Gajda je ponudbo odklonil, ker je prijatelj Jugoslavije. — Hindenburg je sprejel deželnega svetnika Šumija, ki študira tam okrog manjšinsko šolstvo, v avdijenci. — Čehoslovaki spremene ime denarja. Mesto krone bodo vpeljali lev ali sokol, razmerje do dolarja pa ostane isto. — Junkerjeve tovarne so vsled stavke ustavile delo. V Dessavu stavka 6000, v Anhaltu 10.000 delavcev. — Romunska najame 30 milijard posojila za oboroževanje za dobo 12 let. — V Čikagu so odkrili zaroto proti tamošnjemu županu. Policija je aretirala 70 oseb in zaplenila množino bomb, ki so bile namenjene za razstrelbo županove hiše. — Po objavi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo v Jugoslaviji meseca decembra 62.627 brezposelnih. — V angleški vojski nameravajo odpraviti puške. Vsak vojak bo opremljen s posebne vrste strojnico. — 27. januarja se je prve mu potniškemu letalu posrečilo preleteti Mont Blanc. Letalo je s 13 potniki več ur krožilo nad vrhom gorskega velikana. — Dva brata v Hercegovini sta se te dni vračala iz gozda domov. Na polju sta se zatekla pred nevihto pod bukev. Strela je udarila v bukev in oba usmrtila. — V Indiji se je prevrgel vlak 100 m čez nasip: 20 oseb je bilo mrtvih, 30 ranjenih. Nesrečo je zakrivil atentat. — V zagrebškem gledališču gostujejo nemški igralci z Dunaja; po 75 letih se govori na tem odru zopet nemški. — Pri Bornholmu v Vzhodnem morju se je potopil nemški parnik „Gertrud" iz Lübecka s 14 možmi posadke. — V Indiji je umrlo doslej na kugi 3000 ljudi, 6000 jih je še obolelih. — Ker so zapori na Poljskem prenapolnjeni, je uvedel poljski ministrski svet hišni zapor do 7 dni in sicer za male prestopke

Dunaj. Komaj so še pretekli dobri trije meseci in že smo na Dunaju Slovenci javno dokazali, da smo se združili k resnemu delu. Nastopili smo z našim mladim pevskim zborom dne 27. pr. m. v Kursalonu pred predstavniki vseh različnih držav v naši lepi gorenjski narodni noši in jim dali slišati naše mikavne narodne pesmi. Nepopisno je bilo navdušenje, ko so se pojavile na odru naše pevke, vse v enakih narodnih nošah in aplavza ni hotelo biti konec, ko je naših 36 pevcev zapustilo oder. Kako je naš nastop poročevalcem listev ugajal, dokazuje dejstvo, da so dunajski listi zelo simpatično pisali o našem nastopu in priobčevali celo slike naših Slovenk. Priglasilo se je zopet nekaj novih pevcev tako, da šteje naš pevski odsek že skoraj 60 članov, ki bodo sedaj prihajali po 2krat na teden k pevskim vajam tako, da bo nam mogoče na spomlad nastopiti z celo vrsto naših lepih pesmi pred dunajskim oučinstvom, ki jih kot začarano posluša. So to pač ljudje, ki gledajo res samo na krasoto pesmi ne oziraje se na to, v katerem jeziku se le-ta poje.

Solnce in senca ali pregrebe dunajskega ljudstva. Ko človek pride v veliko mesto, vidi seve najprej najlepše palače, vidi krasne cerkve, vidi muzeje, vidi dvor nekdanjih cesarjev: v ječe ali pred sodišče nas ne vodi nihče. In vendar je treba tudi tukaj slišati oba zvona, da se mesto prav spozna zunanji lesk in notranjo gnilobo. Ravnokar poroča dunajska policija o kriminaliteti leta 1925: radi hudodelstev se je naznanilo 15.230 ljudi, od katerih je mogla policija zgrabiti le 13.069, drugi so zbežali. Od teh se je dalo 4574 v zapor. Radi prestopkov se je naznanilo 27.056 ljudi, 22.412 se jih je prijelo, drugi so se umaknili. Tatovi in lopovi so napravili škode za 9,789.941 šilingov, tega nakradenega ali naropanega denarja se je po policiji rešilo samo še 2,497.615 šilingov, dokaz, da je ali policija prepočasna ali pa sodišče stvari ne zasleduje dosti odločno. Sicer se nam zdi, bi ne bilo mogoče, da se tatovom pusti 85% plena. Tatov je bilo med hudodelci 7344, poneverilo se je v 1712 slučajih, med tatovi je bilo 1482 tujcev, znamenje da se na Dunaju zbira vsa mednarodna sodrga. Med tatovi je bilo 1825 žensk, ki so hotele menda tako dokaziti, da so enakopravne z moškimi. Med 18 roparji je bila tudi ena roparica — prav nekaj novega. Radi golufij se je naznanilo 3713 oseb, med njimi 1226 žensk. Avstrijske vrednostne papirje je ponarejevalo 122 ljudi, 12 jih je ponarejevalo denar. Radi grde nenravnosti je bilo naznanjenih 493 ljudi, vmes 31 žensk, radi težkih telesnih poškodb se je zatožilo 284 ljudi, med njimi 35 žensk. Radi požiganja sta se zaprli dve osebi, radi umora se je 52 oseb naznanilo in 40 zaprlo. Ubijacev jo bilo 14, radi 144 se je naznanilo 184 oseb, 147 se jih je naznanilo, ker so se tega hudodelstva udeleževali. Prestopki so se godili: proti varnosti življenja se je pregrešilo 784 ljudi, radi telesne poškodbe 3212 ljudi, v 154 slučajih so se stepli zakonski ljudje, v 80 slučajih se je grdo ravnalo z učenci. Manjših tatvin je bilo 7114, manjših goljufij 5597. V 174 slučajih se je tatvina ali poneverjenje godilo med zakonskima. Radi prepovedanih iger se je kaznovalo 116 oseb, radi javnega 170, radi pijanosti se je prijelo samo 34, med pijanci 5 žensk. V 7430 slučajih se je policiji javila izguba človeka in v 7048 slučajih zopet preklicala, ker se je morebiti mož samo nekoliko zapil in zapoznil in ga je skrbna žena že iskala na policiji. V 3055 slučajih so se izgubili dedci, v 2093 žene, v 2282 slučajih pa otroci. Iz vsega tega je razvidno, da mestna policija ne trpi dolgega časa in da je njen posel zelo zanimiv.

50letno poročilo

Bolnišnice usmiljenih bratov v Šent Vidu ob Glini z dodatkom bolezni, zdravstvenega uspeha in stanu vseh oseb sprejetih, zdravljenih in oskrbovanih v letu 1927 brez razlike vere, narodnosti in stanu.

(Konec.)

Pregled bolezni

v bolnici oskrbovanih, odpuščenih in umrlih.

	odpuščenih	umrlih
1. Bolezni v razvitku . . .	79	14
2. Nalezljive bolezni . . .	232	13
3. Venerične in luetične bolezni	18	1
4. Novotvorbe	37	7
5. Krvne bolezni	177	—
6. Bolezni živčevja . . .	144	5
7. Očesne bolezni	11	—
8. Ušesne bolezni	11	—
9. Bolezni dihal	138	1
10. Bolezni obtočnih organov (srca itd.)	93	17
11. Bolezni prebavil . . .	241	1
12. Bolezni mokril in spolovil	100	2
13. Kožne bolezni	143	—
14. Bolezni gibal (okostnice)	28	2
15. Poškodbe (vreznine in vbodline)	222	4
16. Negotova diagnoza . .	3	—
17. Zastrupljenje	2	—
18. Poskus samoumora . .	1	—
Skupaj . . .	1680	67

Operacije.

V preteklem letu je bilo zdravniško delovanje na vseh treh oddelkih bolnišnice jako živahno.

Kratek pregled večjih operacij:

1. Kila (prosta dimeljska in zadrgnjega) . 88
2. Operacija slepiča (pri akutnem vnetju slepiča 11
3. Operacija golše 7
4. Želodčne operacije 19
5. Operacije mokril in spolovil 19
6. Operacije novotvorb 15
7. Operacije na kosteh in okostnicah . . 35
8. Operacije v ustih, v nosu in goltancu . 13
9. Šivi večjega značaja 14
10. Vbodline zaradi gnojenja 54
11. Punkcija večjih telesnih votlin 13
12. Zdravniška pomoč pri težkih porodih . 11

Fizikaličen način zdravljenja (galvanizacija, sopara, diatermija, Röntgenova in kremenjakova luč) se je tudi letos v obširnem obsegu uporabljal; enako je bilo delovanje v ambulatoriju pri zdravljenju ubogih jako živahno. Od 1834 bolnikov je bilo vzdrževanih 880 s približno 17.000 oskrbovalnimi dnevi z doneski nabranih darov in milodarov blagih dobrotnikov. Ker bolniške blagajne za svoje ude plačajo samo zakonito določeni čas 28 dni, so bili tudi ti, če so ostali čez ta čas na zavodu, zastonj oskrbovani.

Zahvala in prošnja.

Vsem plemenito mislečim prijateljem in dobrotnikom naše hiše naj bode tem potom za vso naklonjenost in podporo izrečena najprisrčnejša zahvala.

Posebna zahvala in priznanje pristoja našim cenjenim gospodom zdravnikom za njihovo neutrudljivo, uspešno delovanje.

Tudi v prihodnje hočemo z Božjo pomočjo staviti svoje moči v prid trpečemu človeštvu in prosimo vse p. n. urade, upravništva in društva nadaljne naklonjenosti in podpore za naša prizadevanja.

Šent Vid ob Glini, meseca prosinca 1928.

Br. **Polikarp Vavpotič,**
t. č. prijor in predstojnik.

Vabilo.

Dramatični odsek Bralnega društva v Škocijanu uprizori

v nedeljo, dne 12. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Dobrli vasi

krasno igro

Črnošolec

drama v 5 dejanjih.

Prijatelji poštene zabave prisrčno vabljeni.

1t **ODBOR.**

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. — Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba (za tisk odgovoren Jos. Žinkovsý), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.